

vymáhající věřitelky, přezírá, že, vzala-li v soudním smíru na sebe zásadně povinnost placení, bylo její věcí se postarati o to, by tomuto svému závazku mohla vyhověti, chtěla-li se vyhnouti exekuci, a že měla tak učiniti již dříve, by své povinnosti mohla dostáti hned v den splatnosti. Nepostarala-li se o to ani po splatnosti, by tato překážka byla odstraněna, bude věcí vymáhající věřitelky, by se o to postarala případně s pomocí exekučního soudu na útraty stěžovatelčiny (srovnej rozh. čís. 12978 sb. n. s., k němuž stěžovatelka sama odkazuje). Újma kterou by důsledkem devisových nařízení utrpěla výkonem exekuce stěžovatelka, musí ustoupiti zájmu vymáhající věřitelky, aby při nejmenším si zajistila svou vykonatelnou pohledávku právem zástavním nabytým exekucí, ale — jak vyloženo — nebrání devisové předpisy ani zpeněžení zabavených věcí.

Čís. 13647.

Ustanovení § 341 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., nenabylo dosud účinnosti.

Význam ustanovení čl. XVI (1) b) uváděcích ustanovení téhož zákona jest ten, že byla-li smlouva uzavřena do jednoho měsíce od vyhlášení zákona, platí úmluva o přesunutí přímé daně i po dni, kdyby ustanovení § 341 nabylo účinnosti až do vypršení úmluvy, kdežto smlouva uzavřená později a obsahující takovou úmluvu má v tom směru míti platnost jen do dne, kdy ustanovení § 341 nabude účinnosti.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, Rv I 2031/32.)

Žalobu, již se žalobkyně na základě smlouvy ze dne 1. prosince 1929 domáhala na žalovaných zaplacení pozemkové daně za rok 1931 z pozemků, žalovaným propachtovaných, zamítl procesní soud první stolice z důvodu, že podle § 341 zák. čís. 76/27 sb. z. a n., jenž nabyl účinnosti 1. ledna 1932, je přesun daní z poplatníka na jinou osobu právně neúčinný, a to bez ohledu na to, zda ona daň spadá do období před účinností tohoto zákona, či po něm. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Mezi stranami nebylo sporu, že žalobkyně propachtovala veškeré pozemky, které má v katastru obce Z. krom lesů a lesních pasek, žalovaným, a že krom pachtovného převzali žalovaní na sebe povinnost platiti ze svého z těchto nemovitostí celou pozemkovou daň i s přírážkami. Není sporu ani o tom, že smlouva byla ujednána 1. prosince 1929 a že žalovaní byli povinni zaplatiti daň, jakmile jim bude oznámeno, co bylo zaplaceno. Žalovaní nepopřeli ani tvrzení žaloby, že žalobkyně tuto daň za rok 1931 zaplatila, namítli jen, že žalobkyně nemá již (od 1. ledna 1932) na náhradu zaplacených daní nároku (§ 267 civ. ř. s.). Přes to odvolací soud provedl o tvrzení žalobním nabídnutý, prvním soudem však neprovedený důkaz vplatním lístkem poštovní spořitelny, kterým je zjištěno, že žalobkyně zaplatila dne 15. ledna 1932 pozemkovou daň za rok 1931 a pro berní obec Z. ve výši 813 Kč 65 h. Jde o rozhodnutí otázky, zda žalovaní mohou poukazem k ustanovení § 341 cit. zák. náhradu této zaplacené částky žalobkyni odpírati. Podle § 341 cit. zák. nelze přímé daně přesunovati

s poplatníka na jinou osobu. Toto ustanovení nabylo účinnosti podle čl. XVI, b, uvoz. zák. od 1. ledna 1932. Nepřipouští proto toto zákonné ustanovení nejmenší pochybnosti o tom, že úmluvy mezi propachtovatelem a pachtýřem o přesunutí daně pozemkové do 1. ledna 1932 byly přípustné. Zákon dokonce šel v ustanovení odstavce c) cit. článku XVI. dále, neboť smlouvám, ujednaným do jednoho měsíce od vyhlášení zákona ponechal účinnost v příčině přesunutí daně i po 1. lednu 1932 až do jejich vypršení. Z toho však nelze činiti závěry, jež učinil první soudce, že se totiž nelze po 1. lednu 1932 vůbec náhrady zaplacené daně domáhati, když smlouva ujednána byla později (nikoli rok, jak první soudce praví, nýbrž dva roky před účinností § 341 cit. zák.), třeba prý se daň týkala doby před 1. lednem 1932. Naopak z ustanovení tohoto je zřejmo, že zákon takové smlouvy až do 1. ledna připouští, odpírá jim však po 1. lednu 1932 — na rozdíl od starších smluv — účinnost. Ježto však taková úmluva byla před 1. lednem 1932 platná a není výslovného ustanovení zákona, že to, co poplatník zaplatil za dobu dřívější, spadající před 1. lednem 1932, nelze žalobou vymáhati po 1. lednu 1932, není důvodu k zamítnutí žaloby jen z toho důvodu, že byla podána po 1. lednu 1932. Zásada, vyslovená v rozhodnutí čís. 8410 sb. n. s., kterého se odvolací sdělení dovolává, nehodí se na souzený případ, neboť tam bylo vysloveno právě naopak, že se lze domáhati vrácení přeplaceného nájemného i za dobu minulou, žaloba však že musila býti podána před účinností zákona čís. 44/28 sb. z. a n., poněvadž teprve po účinnosti jeho platí ustanovení § 22 cit. zák., že přeplatek za dobu minulou nelze zpět žádati. Jinak však právě toto rozhodnutí rozebírá otázku vzniku nároku i ustanovení § 5 obč. zák. ve smyslu úplně opačném názoru strany žalované. Poněvadž se podle nesporné smlouvy žalovaní zavázali nahraditi propachtovatelům zaplacenou daň, závazek ten byl pro období od 1. ledna 1932 platný, jsou žalovaní povinni tento převzatý závazek splniti. Závazek jejich přestává teprve pro berní období od 1. ledna 1932. Poněvadž je zjištěno, že se zažalovaná pohledávka týká berního roku 1931, a poněvadž dle smlouvy tuto daň měli žalovaní hraditi ze svého, předpis § 341 cit. zák., jak vyloženo, se na tuto daň ještě nevztahuje, bylo odvolání vyhověno a změnou rozsudku prvního soudu uznáno za právo dle prosby žalobní.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání opřenému o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. nelze přiznati oprávnění a stačí odkázati na správné, věci i zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku. Ustanovení § 341 zákona ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. mělo podle čl. XVI (1) b uváděcích ustanovení tohoto zákona nabýti účinnosti od 1. ledna 1932, ale dosud jí ještě nenabylo, poněvadž byla jeho účinnost odsunuta zákonem ze dne 14. dubna 1932 čís. 62 sb. z. a n. do 1. ledna 1934 a zákonem ze dne 22. prosince 1933 čís. 248 do 1. ledna 1935. Ustanovení to se tedy netýká přímých daní za rok 1931, a nerozhoduje, že pachtovní smlouva byla uzavřena teprve dne 1. prosince 1929 (po vydání zákona čís. 76/1927), ani že žaloba byla podána teprve 17. února 1932. Ustanovení čl. XVI

(1) c uváděcích ustanovení, jehož se dovolávají žalovaní, na tento případ se nehodí. Jeť význam tohoto ustanovení po pozdější úpravě čl. XVI (1) b patrně ten, že, byla-li smlouva uzavřena do jednoho měsíce od vyhlášení zákona, platí úmluva o přesunutí přímé daně i po dni, kdy by ustanovení § 341 nabylo účinnosti (původně 1. ledna 1932, nyní 1. ledna 1935) až do vypršení úmluvy, kdežto smlouva uzavřená později a obsahující takovou úmluvu má v tom směru míti platnost jen do dne, kdy ustanovení § 341 účinnosti nabude (původně tedy do 1. ledna 1932, nyní do 1. ledna 1935).

Čís. 13648.

Jde o výlučnou příslušnost podle ujednaného sudiště (§ 104 j. n.), bylo-li umluveno, že »všechny spory, jež snad vzniknou ze smluvního poměru, budou podrobeny v první stolici jinak příslušnému soudu sídla společnosti bez ohledu na bydliště stran«.

Sídlo společnosti, s níž bylo sudiště ujednáno, zůstalo rozhodným pro příslušnost soudu, třebaže společnost napotom splynula fusí s jinou společností, mající sídlo v obvodu jiného soudu.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, R II 184/34.)

Žaloba proti firmě Apollo, rafinerie minerálních olejů, úč. spol. v Bratislavě byla podána u krajského soudu v Uherském Hradišti. K námitce místní nepřislušnosti soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalovaná vznesla námitku místní nepřislušnosti dovolaného prvního soudu, ježto má za to, že vzhledem k prorogační úmluvě uvedené v odstavci XIV ujednání ze dne 13./28. února 1924 je místně příslušný k projednání tohoto sporu soud jejího sídla, tudíž krajský soud v Bratislavě. Ujednání to je doplňkem ujednání z 27. srpna 1917. Uvedený odstavec XIV ujednání z 13./28. února 1924 ustanovuje: »Všechny spory, jež snad vzniknou ze smluvního poměru, budou podrobeny v první stolici jinak příslušnému soudu sídla společnosti bez ohledu na bydliště stran.« Společností, o které se prorogační úmluva zmiňuje, jest rozuměti, jak z ujednání plyne, Moravskou těžařskou společností s ručením omezeným v Hodoníně, kterážto fusí, jak nesporno, splynula později se žalovanou akciovou společností, o čemž žalobci jejím dopisem ze dne 13. února 1926 byli vyrozuměni. Přihlíží-li se k uvedenému doslovu odstavce XIV ujednání z 13./28. února 1924, nelze mu rozuměti podle § 914 obč. z. jinak, než tak, že příslušnost soudu sídla Moravské těžařské společnosti byla ujednána a míněna jako příslušnost výlučná a nikoliv jen na výběr (srov. rozh. čís. 5019 sb. n. s.). Podle § 104 j. n. vyžaduje prorogační úmluva k platnosti, aby se v ní podrobily strany jednomu nebo několika soudům první stolice míst jmenovitě uvedených.